

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 5 (476).

Fredagen den 5 februari 1897.

10:de årg.

<p>Prenumerationspris pr år:</p> <p>Idun ensam kr. 5:— Iduns Modet, fjortondagsuppl. » 5:— Iduns Modet, månadsuppl. » 3:— Barngarderoben..... » 3:—</p>	<p>Byrå:</p> <p>Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Öppen kl. 10—5. Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.</p>	<p>Redaktör och utgivare:</p> <p>FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.</p>	<p>Utgifningstid:</p> <p>hvarje fredag. Lösnummerpris 15 öre (lös:n endast för kompletteringar.)</p>	<p>Annonspris:</p> <p>35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp-rad.</p>
---	---	--	--	--

Frida Segerdahl-Nordström.

Den första skridskogångerskan i Stockholm.

»Den första skridskogångerskan i Stockholm?» — Jag hör Iduns alla läsarinor med en satirisk skiftning upprepa undertiteln till detta biografiska utkast. Det var ej heller utan att redaktören gjorde detsamma, när jag ringde på i telefon och frågade honom, om han för Idun ville ha en studie öfver ett fruntimmer, som varit banbrytande inom ett numera helt naturligt område, i det hon på sin tid öppnat det täcka könets stålskofärder på glastaket till Rans vinterpalats. Hon hade dessutom en hel del andra idrottsliga egenskaper, bl. a. den att vara jägare, hvilket är nästan ändå märkvärdigare. »Men inte kan man veta, hvilken svensk kvinna — d. v. s. hvilken af Iduns prenumeranter — det var som började gå på skridskor i Stockholm,» invände redaktören. »Jo, man kan så, lustigt nog kan man verkligen det,» svarade jag. »Nå skrif då i Idunas namn!» afgjorde redaktören. Såsom af det följande torde framgå, har jag sökt följa uppmaningen.

Frida Göthilda Segerdahl föddes den 20 februari 1845 i Vänersborg. Hennes föräldrar voro öfverjägmästaren, sedermera t. f. chefen och direktören för kungl. Skogsinstitutet Gustaf Segerdahl och hans maka Anna Catharina Billberg. Hennes barnomsår förflöto å Hunneberg — i en senare tid europeiskt ryktbart genom de storartade kungliga älgjakterna — där fadern ägde tjänsteboställe å Bergagården, vackert belägen mellan två sjöar: Eldmörjan,

stor och fiskrik, samt den lilla Stubbsjön med mörkt, hemlighetsfullt vatten bortom stränder af mossmark och gungflyn. På tre sidor omgafs Bergagården af djup skog, där varg och lo på den tiden hade stamhåll, men på den fjärde sidan ägde man utsikt öfver vägen, »klevven», upp till kronoparken, öfver odlade åkergården och björkbevaxta kullar. I denna på samma gång

storartade och leende natur växte hon upp utan annat jämnårigt sällskap än en yngre broder. Fadern, en ovanligt beläst och mångkunnig man, lämnade henne den första undervisningen i vanliga skolämnen och musik samt öppnade hennes ögon för naturens under och fägring. Det är ej att förvåna sig öfver, att hon på detta sätt lärde älska skogen i en utsträckning, som gjort minnena därifrån till de bästa bland alla minnen, till minnen för hela lifvet. Hon skrifer själf med äkta entusiasm: »Aldrig har jag känt mig så lycklig, fri och glad, som när jag vandrat på de barriga stigarne i tysta, doftande skogen. Ja skogen, den härliga skogen långt borta från sällskapslifvets tomma pladder och kif, den var och skall förblifva min första och sista kärlek.»

Redan vid nio, tio års ålder fick hon åtfölja sin fader vid tjänsteförrättningar och på jakter i de närmaste hagmarkerna kring hemmet, men allt detta tog ett hastigt slut, då öfverjägmästare S. år 1855 af konung Oscar I kallades till t. f. chef och direktör för kungl. Skogsinstitutet i Stockholm.

Fläckas, trampas blef min lott i gruset:
Vek var stängeln, ej hon kronan höll;

Men — ett regn kan komma, och mot ljuset
Lyftes renad den, som djupast föll.

A. Anderson.

Familjen flyttade nu till hufvudstaden, hvarest reguljär skolgång, läsläsning och musiklektioner aflöste det förra obundna friluftslivet. Emellertid är Skogsinstitutet med dess vackra park ett skäligen fridlyst område, och så var förhållandet ännu mer vid denna tid, då de bebyggda kvarteren ej hunnit rycka fram till denna utkant. Unga fröken Segerdahl kunde därför så ogeneradt som helst ränna på skidor i backarna inom institutets område och på Djurgårdsbrunnsviken öfva sig i skridskogång, i hvilken sistnämnda sport hon snart blef särdeles framstående. Det var år 1858 som fröken Segerdahl samt vaktmästaren Lindboms vid Skogsinstitutet dotter började gå på skridskor på isen nedanför Skogsinstitutet, och veterligen voro de då de enda fruntimmer i hufvudstaden, hvilka idkade denna idrott. Vintern 1865 — 66 kom emellertid den berömda »skridskokungen» Jackson Haynes till Stockholm. Det uppseende han väckte var oerhördt, aldrig har någon skridskoåkare blifvit mera uppmärksammas eller varit så högt uppburen. På isen och på flere af hufvudstadens teatrar, på skridskobanan vid det s. k. Sillhofvet (utanför Hellstrandiska huset vid Nybroviken) och på kungliga skridskobanan, dit han upprepade gånger inbjöds, visade han skridskoåkningen rent af såsom skön konst. Han fick både manliga och kvinnliga elever i mängd, och fröken Segerdahl åkte med honom såväl enskildt som offentligt inför hovvet och allmänheten vid ett par uppvisningar med hans elever. Till minne häraf fick hon mottaga en dekoration, bestående af en liten guldskridsko »att å bröstet bäras».

Kärleken till skogen, lusten för jaktens idrott har skänkt föremålet för denna biografi hennes kanske bästa minnen, såsom vi nyss hörde henne själf yttra. Jakten har dock äldre anor bland det täcka könet än skridskogången — flere af våra drottningar och prinsessor i föregående århundraden hafva så t. ex. gjort sig kända såsom käcka »jägarinnor». Emellertid lär det väl vara och förblifva så, att denna idrott aldrig kommer att blifva allmänare inom det kön, som vi med rätt eller orätt beteckna såsom »det svagare», än att det alltid blir särdeles anmärkningsvärdt, när en dam i större utsträckning och verkligen energiskt träder i Dianas fotspår. År 1868 sköt fröken Segerdahl sin första älg, hvilket tilldrog sig å egendomen Sanda i Södertörn i sällskap med jägmästaren, friherre Conon Cederström och dennes broder. Redan vid denna tid sköt hon särdeles väl och säkert, och från de stämmningsrika kvällarne på morkullsträcket brukade hon ofta hemföra tre fyra »kullor» såsom byte. Ej mindre än ett helt dussin älgar stå på hennes skottlista, bland dessa tvänne fällda i dubbelskott eller genom s. k. doublé.

År 1869 erhöi öfverjägmästare Segerdahl nådigt afsked från direktörsbefattningen vid Skogsinstitutet och bosatte sig då med sin familj i Upsala. Här ingick fröken Frida S. år 1874 äktenskap med direktören för Haddorps landtbruksskola i Östergötlands län, Bernhard Nordström. På slättlandet

gafs ej tillfälle till några älgjakter, men så fick då svenska skogens yppersta högdjur betala vapenhvilan med ränta, när fru Nordström år 1884 flyttade till Margretelund i Nerike. Det var där hon sköt sin ryktbara doublé på älg. Nu är hon bosatt i Örebro, men afflyttar inom den närmaste framtiden till hufvudstaden.

Rikt begåfvad på hufvudets och hjärtats vägnar, har fru Segerdahl-Nordström städse förstätt att tillvinna sig sympatier af dem, hon under friluftslivet eller i familjerna kommit i beröring med. Sprittande liflig och angenäm är hennes konversation, hela hennes uppträdande särdeles tilltalande, på intet sätt så »karlavulet», som man må hända kunde äga anledning att förmoda. I litteraturen har hon gjort insatser genom åtskilliga öfversättningar, och till underteknads nordiska årsskrift »Jägaren» (3:e årg., sept. 1897) har hon con amore tecknat mötet i Sandaskogen med sin första älg.

Hugo Samzelius.

För kvinnan!

Rundt knuten en kvinande snöstorm
går,
och granarna buga för vinden —
jag sjunger i vintern om rosor och vår
och drömmar om blommande linden.

Jag sjunger om kärlek, blossande varm,
fast flingorna yra och snöga,
jag drömmar till kudda den rundaste
arm,
till spegel det mörkaste öga.

Jag sjunger i mörknande vinterkväll,
när festbloss i salen brinna,
och violer dofta i silfverställ,
om det bästa oss skänkts: en kvinna.

Och bågarn slår jag till randen full
med det ädlaste vin på bordet —
den franska drufvans, som glimmar
som gull
och eldar hjärtat och ordet.

* Detta poem har sin lilla förhistoria. Jag hade utlofvat föreslå damernas skål vid Publicistklubbens årsfest förliden lördag å Grand Hôtel, men sånggudinnan infann sig så sent hos mig, att skålen måste utbringas — och utbragtes också mycket vackert — af en annan. Jag sänder nu i stället »Idun» poemet, efter det blef färdigt, och höjer på så sätt mitt glas för »Iduns» alla älskvarda läsarinor.

Författaren.

För kvinnan! Ej våra drömmars blott
i juninätternas dager —
hon nog af hyllning och sänger fått,
af rosor, myrten och lager —

Nej, för den kvinna som, stark och
sund,
i kampen står vid vår sida
och smeker vår panna i smärtans stund
med händer, ömma och blida.

För henne, som helt och hållet är din,
din lyckas vakande norna —
du, gyllene vin, vige skålen in
för henne, den gudaborna!

Daniel Fallström.

Moderns plikter mot sina döttrar beträffande giftermåls ingående.

Andra täffingsartikeln.

Det var glädjande att förnimma den tanke, som ligger i öfverskriften till denna uppsats. Den tanken är: »föräldrars plikter mot sina barn.» I min barndom inplantades framför allt af katekesen, af lärare, af föräldrar barnens plikter mot sina föräldrar, och sedermera, i mina uppväxtår, såg jag exempel på, huru detta tillämpades oftast utan tanke på, att föräldrar kunde hafva några plikter mot sina barn. Dock är det ju föräldrarna, som föda barnen till detta lifvet, så svårt för det stora flertalet att lyckligt kämpa sig igenom. Mig synes, att endast på denna grund, detta förhållande mellan orsak och följd, borde vid uppfostran framför allt framhållas föräldrars plikter mot sina barn, så skulle vi få både bättre barn och bättre föräldrar. Till förklaring och bevis härför skulle ofantligt mycket kunna sägas, men denna uppsats gäller ett specifikt fall af föräldrars plikter mot barnen, en moders plikter mot sin dotter beträffande giftermåls ingående.

En hvar människa med erfarenhet och förstånd inser, att vid en så viktig handling som äktenskap måste räknas med många faktorer för att komma till ett lyckligt resultat. Jag skall nu försöka här nedan sammanföra de största och viktigaste.

De äro:

1. Kontrahenternas ekonomi,
2. d:o inbördes kärlek,
3. d:o släktlif, hälsa och ålder,
4. d:o religiösa åskådning,
5. d:o uppfostran, bildningsgrad, begåfning,
6. d:o mål.

Hvad nu den första punkten beträffar, så har jag satt den först, emedan jag anser, att ett lyckligt äktenskap är omöjligt, om icke den punkten först är ordnad. Jag erkänner, att den af de flesta mödrar väl beaktas, tyvärr många gånger på bekostnad af öfriga här påpekade faktorer.

Men erfarenheten måste också erkänna vikten af denna faktor. Det gifves en inkomstsiffra, som är omöjlig att underskrida vid lefnadsinkomsterna, men det gifves också mångt ungt par, som med i öfrigt de bästa förutsättningar, genom makten af sin kärlek, utan att reflektera, trots alla föreställningar, »rusa sta' och gifta sig», såsom vi säga, trots ofvannämnda lägsta inkomstsiffra.

Så komma barnen, därmed äfven ökade utgifter, så småningom fattigdom och elände. Den unga flickan har förut lefvat, knappt kanske, men dock i lugn i sina föräldrars familj. Och så, kanske två år därefter, råkar hon i nöd i egen familj, och till råga på olyckan mister hon sin mans kärlek. Ty det är sant, det gamla ordspråket: »när fattigdomen tittar in genom dörren, så flyr kärleken genom fönstret.» Och detta af helt naturliga, fysiska orsaker. Med fattigdomen följa smuts, slarf, trasor och otrefnad. I nittio fall af hundra är mannens natur sådan, att han älskar sin hustru, så länge hon är ren och hel och snyggt klädd, men när hon börjar blifva osnygg, smutsig och trasig, då får han leda för henne. Har ni en gång känt bara denna lukten af fattigdom, då förstår ni också detta. Det är icke lätt för en hustru, som knappt har brödbiten för dagen, att få tillfälle till ett bad eller att hålla sig hel, afhålla smuts och ohyra, som är vanlig i fattigmans bostad, diförd kanske af föregående generationer. Huru skall hon då kunna vara tilldragande för sin man? Det bör vara en moders plikt att framhålla allt detta för sin dotter, om hon står i begrepp att kasta sig i ett dylikt äktenskap.

Motsatsen härtill, när dottern vill taga en man endast för hans rikedom, synes mig icke böra förordas, men är lyckligare än att gifta sig till fattigdom. Fattigdomen kan en moder icke vilja tillönska sin dotter. Det ser ibland så vackert, poetiskt ut på papperet, i romanen, »en koja och ett hjärta», såsom det så skönt heter. Men det är bedrägeri. Studeren det i lifvet, i verkligheten, I unga flickor, få I själva se! Den första tiden af äktenskapet uppehåller den varma kärleken den mera ideala känslan, trots sorgliga omgifningar, men vänta, när måttningen kommit, nyhetens behag försvunnit för mannen och så fattigdomen kallt grinar till mötes för hela lifvet, då är sällheten slut. Och betänken ansvaret att skaffa till världen barn, från första lefnadsdagen predestinerade till fattigdom, till proletariat. De komma icke i en framtid att vörda och välsigna sina föräldrar, nej, de, kanske fördöma den stund de födts. —

Den rike friaren däremot kan bereda eder dotter en dräglig tillvaro, trots att dottern icke älskar honom, men i de flesta fall älskar han henne. Icke valde en rik, oberoende man till hustru en flicka utan förmögenhet, om han icke älskade henne. Naturligtvis kan hon äfven i ett sådant äktenskap råka ut för den olyckan, att mannen till slut icke bryr sig om henne. Men hon behöfver icke dessutom bära olyckan af tryckande fattigdom. Fördelaktigare för dottern är dock naturligtvis, om hennes känsla förenas med den rike, oberoende mannens.

Med största glädje bör dock modern kunna förorda, ett giftermål med en ung man, som har fast anställning med måttlig lön, en anställning, som kräfver alla hans krafter, all hans tid. Ty vi se ofta exempel på, att rikedom gör sysslolös, och vi veta att sysslolösheten är alla lasters moder. Jag menar, att dottern har större utsikter att kunna bibehålla sin mans kärlek, när denne icke har tid och tillfälle till snedsprång. Är så framtiden betryggad genom pension eller så pass stor inkomst, att något kan ärligen afsättas för gamla dagar, då tror jag modern kan med lugn förorda giftermålet, om äfven de faktorer till ett lyckligt äktenskap, som jag nu skall behandla, finnas.

Den andra faktorn kallar jag inbördes kärlek. Ett ömsesidigt tycke borde vara uppslaget till hvarje äktenskap. I, som hafven den personliga erfarenheten, I veten, att I själva icke kunnen förklara, hvar på detta tycke beror. Det är ett visst något, som drar de bägge ungdomarna till hvarandra, ofta alldeles omedvetet, men modern till den unga flickan bör kunna varsna det, om hon är vaken och intelligent.

Huru ofta se vi icke, att ett sådant tycke träffar ovärdig person, och att dottern har genom romaner, osunda teaterföreställningar, osunda föredömen i verkliga lifvet fått den högst oriktiga uppfattningen, att kärleken icke låter hindra sig, och så hänfiver sig den unga flickan åt sin böjelse egentligen endast af dumhet. Kärleken låter visst leda sig och det utan vidare obehagliga följder, om bara modern, som ju bör stå sin dotter närmast, har klokhet nog att upplysa dotterns gryende böjelse med förnuftets ljus och stöder dottern i kampen mot känsloruset. Hon bör ifrån början få klart för sig, att det är människan, som bör behärska sina känslor, aldrig låta sig behärskas. Det fordras mer än tillfällets begär, mer än stundens ljufhet för att med några utsikter till varaktig lycka binda sig för lifvet. Många hafva blifvit bedragna af tillfälliga omständigheter, såsom en sinnesförvirrande bal, en förtjusande skogsutfärd, en båtfärd i härligt månsken m. m., till att binda sig till en förening, som kanske kort därpå visat sig vara deras lufs största misstag. Men ungdomen har ofta stor skuld härtill själf, då den icke tager hänsyn till äldres erfarna råd.

Men jag måste också varna för att leda dottern in i ett äktenskap utan eget tycke. Sådana äktenskap borde aldrig få förekomma. I ett sådant förnedrar hon sig själf, hon ger sig till spillo kanske för att lyda viljan hos föräldrar, för att få ett hem, för att blifva försörjd, för att få en titel, ja, orsakerna kunna vara mångahanda. Nej, det ömsesidiga tycket bör finnas, men det bör kontrolleras af modern på så sätt, att hon efterforskar friarens karaktär, föregående lif m. m. samt till eller afråder giftermålet och genom ett eller två års förlofningsstid pröfvar tyckets värde.

(Slut i nästa nr.)

Vid kaffet.

Amatörfotografier af Hugo Falk.

»Hvad skola vi äta?»

Lilla fru Eva var alldeles öfver sig gifven. Det var ej mer än natt och jämnt, att hon icke snyftade högt, där hon satt och vände bladen i

Hagdahl, som ju annars är unga fruars säkra tröst och hjälp, när det tar slut på matlagningsminnena — vanligen särdeles dimmiga — hemifrån. Nu hade hon gett sin doktor fem midagar, och med den sista voro hennes kunskaper på köksgebitet totalt slut. Också skymdes hennes vackra bruna ögon af svällande tårar, då hon lät dem ila sida efter sida, upp och ned i Hagdahl för att finna något som kunde smaka »d:r Erik Nordenstam, mottagning kl. 11—1, sönd och helgdagar 2—3,» som det stod på den ny målade skylten vid portgången. Till slut skjutsade hon både Kajsa Varg, Hagdahl, Cadier och Kallstenius åt sidan och började helt bitterligen gråta, ty hon var absolut *au bout de son latin*, och intet annat återstod än att flytta hem till sina dyra föräldrar igen — hvarför skulle hon vara en laggift ung fru, då hon ej ens kunde bjuda sin utarbetade och varghungrige äkta man så mycket som en enkel à la daube, då han kom från sina utslitande göromål?

Och ingen hade hon att vända sig till, ty den varelse, som platsbyrån påstått vara en ren ängel i en kokerskas hamm, hade ej visat sin förmåga i annat än att slå sönder en af de äkta blåhvita tekopparne — dussin et var ohjälpligt defekt — och att med sura miner drifva frun från sina bäddningsbestyr, då den unga matmodern i allsköns välmening ville lära henne att vika lakanet jämnt öfver täcket.

Men genom tårarne kastade fru Eva emellertid en blick på klockan och sprang bestört upp, glömmande sin rättmätiga harm mot föräldrarna, som ej strängt hållit henne ifrån franska grammatiken och till spiseln och dess mysterier, ty klockan slog jämnt fyra klingande slag och kl. 5 på minuten skulle maten stå på bordet. Hur hon vredgades öfver den malplacerade sparsamhet, som kommit hennes man och henne att nöja sig med en enda tjänarinna det första året! Hade det också kostat litet mera, så hade hon dock ej riskerat att se sin arme man dö af svält! Emellertid var allt detta nu ingenting att göra vid, maten *måste* kokas, huru det än skulle gå till.

Och efter långt betänkande bestämde hon sig för »klar buljong» — den beskrifningen lät så ledig i kokboken. Sedan kunde man då taga »blandadt kött», ty det borde heller ej vara så särdeles svårt att åstadkomma. Om hon ändå hade vågat komma med »lamkött med dillsås» och turska bönor — ty det kunde hon så utmärkt väl laga, men för det första hade hon utfodrat sin herre och man med turska bönor i onsdags och med lamkött i torsdags, så att det var nog inte lönt att upprepa experimentet på fredagen, och för det andra hade hon inte så alldeles klart för sig, om dessa två goda saker passade så synnerligen väl tillsammans. Stackars lilla fru Eva! Så roligt det är att vänta sin man, då man är i det stolta medvetandet att en oklanderlig middag står på bordet, så oroligt kan det vara, då man har allt skäl i världen att förmoda, det middagen minst af allt är idealet af »dagens yppersta njutning». Men upp nu bara! Buljong och blandadt kött samt en syltad ananas sen i förrgår. Det låter ju inte så illa.

Men vid spisen lät det inte uppmuntrade. Oaktadt elden — alldeles efter läroboken — var »svag men jämn», puttrade den på ett minst sagdt retsamt och oppositionellt sätt, och frun blef allt nervösare vid de ironiska sidoblickarne från Matilda — tjänstestanden — som, hur hon vände sig, likväl tyckte hafva till sin speciella uppgift att hålla ett vaksamt öga på sin matmoder.

Huru det nu blef — kl. 5 var bordet dukadt med en extra uppsats blommor för att öfverskyla middagens skröplighet, och frun själf var så söt och rar, att man godt skulle kunnat äta upp henne i stället för hennes kokboks middag.

Pingeliping — nu ringde det, och hemmets manlige behärskare trädde in i helgedomen. Hans i anatomisalar och laboratorier tränade näsa kände genast doften af vidbrändt, men till hans berömmelse vill jag nämna, att han ej alls brydde sig därom, utan hälsade sin lilla hustru med en hjärtlig kyss. Så satte de sig då till bordet, där Erik, som ju i alla fall var sig själf närmast, började beskrifva ett intressant sjukdomsfall — »och kan du tänka dig, Eva, att gumman blef så förtjust i mig, då jag blåste bort hufvudvärken, att jag måste frukostera med henne. Två stora kalkkottletter och ett stort päron, nedsköljdt med ett glas gammal madeira, som verkligen inte var öfven.»

Fru Eva drog en suck af lättnad, men såg på samma gång rätt bekymrad på sin man, som åt

sin soppa med ett hjältemod, som stod öfver allt beröm. (Hvad är för öfrigt en halftimmes pina mot ett moln på din hustrus vackra, hvita panna, Erik?) Denna lilla parentes måtte han hafva tänkt på själf, ty när han tömt sista droppen af soppan, bad han om en portion till med en så förtjust min, att Eva, så middag det var, inte kunde låta bli att sträcka sig öfver bordet och ge honom en kyss rätt på munnen.

Så kom då det blandade köttet. All själföfvervinnelse har sin gräns, och Erik kunde ej undertrycka en rysning, då han såg locket tagas af anrättningen. Nog var det blandadt alltid, men ack hvilken blandning! Det såg ungefär ut, som om man slaktat hela Noaks ark — inklusive den förhistoriska farkostens ägare med familj — och rört hop det i en karott. Försiktigt lade den ömme äkta mannen för sig ett par af de bitar, som sågo naturligtast ut, och anklagade den förskräckliga änkenåden och hennes kalkkotleter, för att han ej kunde förtära mer, sväljde han bitarne utan allt för många grimaser, och hade till och med det modet att fiska upp en bråkdel »legymer».

Men huru mästertligt spelade ej sen unge hycklaren efter middagens slut frässaren, som håller på att få slag af öfvermåttad! Och huru rasade han inte öfver sin otur att behöfva åter besöka den odrägliga änkefrun — hon med hufvudvärken och kalkkotleterna! Men bara på en halftimme. Vilde lilla Eva vänta med kaffet? Och med tragisk resignation drog han på sig öfverrocken för att begifva sig till sin besvärliga patient.

På tre kvart var herr doktorn åter hemma. Med en suck af lättnad slog han sig ned i lästolen och drack sitt sköna kaffe i ljuflig maklighet. Och med en lustig liten min snoppade nådig frun hans cigarr och skålade med honom i ett glas curaçao triple sec, som hon till hans båtad och belöning ställt fram. Och hur kelade hon inte med honom, drog kudden rätt bakom hans nacke och flyttade fram cigarrkoppen och gjorde allt för sin stackars, utsläpade och utslitne man! Och hur ond var hon inte på den gamla frun, som skulle hafva hufvudvärk just strax efter middagen, och hur villigt instämde han inte i hennes missnöjesutbrott!

Men *hvad* skulle fru Eva hafva sagt, om hon vetat att han visserligen ordinerat ett pulfver antipyrin åt en gammal gumma på förmiddagen, men att denna aldrig i sitt lif bjudit någon på kalkkotleter — tacka Gud att de räckte åt henne själf — och att den förnyade konsultationen på eftermiddagen bestod i att doktor Erik kilade af till närmaste restaurant, där han förtärde en stor portion rostbeaf med portugisisk lök och drack två halva pilsner? Hvad skulle hon hafva sagt?

Jo, sådana kunna de vara, de där äkta männen!

En flickskolas femtioårs-jubileum.

I onsdags, den 3 dennes, firades i Jönköping en anslående och betydelsefull fest — den högt ansedda Storckenfeldtska flickskolans femtioårsjubileum.

Redan år 1893, i sitt nummer för den 5 maj, bringade Idun bilden af den nu ålderstigna, högt förtjänta kvinna, fröken *Aurora Storckenfeldt*, hvars namn så nära förbundits med den ofvannämnda bildningsanstalten. Vi anse oss därför nu kunna inskränka oss till några mera kortfattade notiser om hennes vackra lifsgärning samt om den minnesfest, som nyss firats. Vi stå för desamma i tacksamhetsskuld till en af de framstående Jönköpingsdamer, hennes forna elever, som ställt sig i spetsen för festarrangementen.

Fröken *Aurora Storckenfeldt* fyllde sistlidne annandag jul 80 år. Vid 30 års ålder öppnade hon först sin skola, och har den sedan fortgått under alla dessa år. Hvad som i synnerhet varit utmärkande för den Storckenfeldtska skolan, är att alltid ett stort antal af eleverna genomgått densamma mot half eller

ingen afgift; så har det t. o. m. funnits år, då mer än halfva antalet varit frielever, och har fröken *Storckenfeldt* därigenom förskaffat mången fattig flicka tillfälle att sedan själf kunna försörja sig, särdeles som de flickor, hvilka genomgått skolan, alltid fått namn om sig att äga grundliga kunskaper och därför äfven alltid med lätthet fått goda platser.

Fröken *Storckenfeldt* kan till följd af sin höga ålder numera ej längre deltaga i undervisningen, men hon följer dock alltjämt sin skola med oförminskadt intresse.

Den penningeinsamling till den åldriga lärarinnans förmån, som gjorts i anledning af skolans femtioårsjubileum, hade — när detta skrefs — redan uppgått till ett rätt vackert belopp, och ännu inflöto då nästan dagligen penningar, ehuru bidragen i allmänhet ej voro så stora, emedan en stor del af eleverna utgjorts af mindre bemedlade flickor.

Angående själfva högtidsdagens firande var afsikten att på förmiddagen skolans nuvarande elever och lärare skulle göra sin uppvaktning hos fröken *Storckenfeldt*, och att på e. m. en del forna elever, några prästmän och åtsk. andra vänner till den gamla skulle samlas i hennes bostad till firande af en enkel fest, då äfven den insamlade gåfvan skulle öfverlämnas till henne.

Bland de präster, som då voro inbjudna, fanns äfven ett par af fröken *Storckenfeldts* allra första söndagsskolebarn; hon var näml. den, som i Jönköping först började söndagsskoleverksamheten, därigenom att hon under söndagen till sig inbjöd en del barn, som sprungit omkring på gatan utan tillsyn, och en stund sysselsatte dem med bibelläsning, sång och roande berättelser.

Fröken *Storckenfeldt* har dessutom alltid varit en varm vän af missionsverksamheten, och under en lång följd af år samlades en stor arbetsförening till förmån för missionen hvarje vecka i hennes hem. — Hon har alltid ägt ett ovanligt skarpt och klart hufvud samt en ovanlig undervisningsförmåga. »Jag vet af egen erfarenhet» — skrifer till Idun en af hennes forna elever — »att t. ex. hennes lektioner uti allmän historia voro något i sitt slag synnerligen framstående, och vi motsågo alltid examen uti hennes ämnen med lugn visshet om att vi skulle genomgå den med heder, — något som heller icke slog fel. — Numera är hon naturligtvis alls icke hvad hon varit, utan man märker nog, att åren tagit hårdt både på hennes kropps- och själskrafter, men kärleken till och intresset för skolan komma säkerligen att, så länge hon lefver, vara det som lifligast uppfyller hennes sinne.»

Damer på skidor.

Där står du nu, min hederliga stålhäst, och väntar sedan mer än två månader i ditt stall, d. v. s. min tambur. Du är bestämdt lika otålig som jag, fastän du ej kan visa dina känslor. Ibland då jag går förbi dig för att hämta min kappa, tycker jag dock, att jag hör dig stampa, och jag tycker riktigt synd om dig, som icke ens förstär att njuta af en bit socker. Du sneglar skadeglad på dina fiender, skidorna, som stå bredvid dig i vrån, som ville du säga: »ja, vänta ni, snart är det min tur, jag afvaktar blott

bättre tider med sol och vår, och då få ni säkert krypa in i garderoben, där jag inte får plats.»

Ja, vintern är behaglig, härdande och uppfriskande, fastän den, förstas, ej kan jämföras med sommaren med dess solsken, ljumma luft och gröna ängar. Visst finnas de, som påstå sig tycka lika mycket, ja, mer om vintern än sommaren. Detta är mig ofattbart, det vore mig som att föredraga mörkret framför ljuset, som att mer älska döden än lifvet.

Kära stålhäst, var ej afundsjuk på skidorna! Du påminuer mig midt bland snö och is om våra glada sommarfärder, då hela världen tycktes ligga framför oss; du är en gammal bepröfvad vän, skidorna däremot alldeles nya bekantskaper.

När de första svårigheterna väl äro öfverstådda, är skidlöpning en mycket angenäm idrott. Dess första förtjänst är likom all annans att locka ut i den friska luften. Den unga flicka, hvars dag är upptagen genom det regelbundna arbetet på kontoret eller annorstädes, måste använda den tidiga morgonstunden eller aftonen, såvida hon ej nöjer sig med söndagarne. Men dessa återkomma blott hvar sjunde dag, och hvem vet, hur länge man får behålla skidvädret? Aftonen är nog mindre lämplig för löpning, ty dels är den som arbetat träget hela dagen då trött, dels kan man ej begifva sig af långt i mörkret. Det är ej alls så svårt, som man i början tror, att stiga upp tidigt och ge sig i väg, i treffigt sällskap förstas, i den friska vintermorgonen. En och en half till två timmars löpning kan man godt stå ut med, och den piggar upp humöret för hela dagen. Hufvudvillkoret utom företagsamhet och en rörlig kropp är en lämplig klädedräkt. Men just nu talas så mycket om kvinnodräkternas förbättring, att man rent af tröttnar därpå. Vid skidlöpning äro en kort klädning och ett löst sittande lif oundgängliga. Man kan

ek förfärdiga dem i ett stycke och sätta ett skärp om midjan. Under klädningen är den delade kjolen lämplig. Men ylle- och trikåbyxor, som sitta till vid knäna, äro i mitt tycke att föredraga, ty kjolar hindra alltid och äro i synnerhet vid de oundvikliga kullerbyttorna mycket förlägliga. Ytterplagget får på inga villkor vara för tjockt, snart löper man sig varm äfven vid 10 graders köld. Det kan låta öfverdrifvet, men är ändå sant, att en vanlig sommarkofta är till fylles, ja, till och med öfverflödig, om klädningslifvet är af tjockt, mjukt tyg. Har man ett vägstycke att gå, t. ex. genom staden, innan man vill eller kan börja löpningen, behöfver man ändå ej frukta förkylning, ty den raska marschen med skidorna under armen, ja, blotta tanken på det förestående nöjet är nog att värma blodet. Under denna promenad vill jag, om kölden är stark, förorda två par vantar. Vid löpningens början stoppas det ena paret i fickan att ha till hands, om det först användas blir vått. Skinnmössa, som sitter hårdt i pannan, är förkastlig; skall den användas, bör den sättas ner i nacken, men bäst är att begagna en lätt filthatt. Hvad nu fotbeklädnaden beträffar, äro nog lapp-pjåxorna förträffliga, men äro väl dyra och ej heller synnerligen starka. Detta är äfven fallet med ragsockorna. Vill och kan man en gång för alla göra den ganska dryga utgiften för ett par smorläderskängor, så har man en öfvervärdig,

varm, för våta ogenomtränglig och nästan outslitlig fotbeklädning. För att bibehållas mjuka trots den ständiga blötningen böra de efter begagnandet sättas upp på särskildt gjorda läster och smörjas med vaselin eller annat fettämne.

De norska skidorna äro lätta och lättgående, men bli här i Sverige alldeles för dyra. Kunde man då hoppas, att de hölle längre, vore det ju ej så farligt; men de bräckas däremot ganska lätt enligt min erfarenhet, som kanske ej delas af andra. De norrländska björkskidorna äro möjligen något tyngre, men gå lätt och äro starka. Vid köp bör man se efter, att skidorna äro raka och felfria, ty det är lätt att råka ut för motsatsen, äfven om man har att göra med samvetsgrann säljare. I början förefalla skidorna kärva och gå trögt; men denna olägenhet är snart öfverstånden, och jag finner ej skäl att polera dem under för att få dem glattare. Som montering är bäst att använda gummiskifva, rotting för hälen och ställbar rem för tån. Nybörjaren gör klokast i att ej binda fast skidan vid foten, utan bör vänta därmed, tills större säkerhet vunnits. Ty det är mycket obehagligt, då vid fall den fastsittande skidan hindrar uppstigandet; är den lös, är lätt att komma ur den, innan man reser sig.

Löpningen bör ske med långa steg, och skidorna skola glida fram så parallelt som möjligt för att ej korsa sig vare sig framtill eller baktill. Utför backar bör i synnerhet nybörjaren böja knäna och vara mjuk i alla leder. Med två stafvar utsätter man sig, förstås, för färre fall; men för min del finner jag, att man har alldeles nog göra att hålla reda på en staf, i synnerhet i backar, där man så litet som möjligt och helst icke alls bör sätta den i marken.

Mången menar, att skidloppning är en för kvinnan oskön idrott. Men all idrott kan utföras klumpigt och kan utföras graciöst. Somliga kvinnor hafva liksom medfödda anlag för idrott, sitta väl till häst och på bicycle, åka skridsko, löpa skidor och på svinga sig i gymnastikstegen med mjuka rörelser. Andra åter kunna ej efter årslång öfning och trots vunen skicklighet utföra behagliga idrottsrörelser. Men det vore väl hårdt, om den härutinnan med mindre utpräglade anlag begäfvade skulle vara tvungen afstå från en hälsosam, uppriskande kroppsrörelse. Det finns ju många, som gå illa; men icke böra de därför försaka promenader. Snart vinner väl idrotten så stor terräng, att det ej blir stort ovanligare att rida bicycle och löpa skidor än att gå på Strandvägen. Att mer framskriden ålder ej heller bör vara hinder för utöfning af idrott fick jag se i Paris, där en förnäm dam, som uppgafs vara 64 år, som ingalunda såg yngre ut, och som dessutom var utrustad med ett betydligt hull, hvar morgon hjulade fram i Boulognerskogen. Vi hafva det företrädet framför parisiskan, att vår idrott blir mer omväxlande efter årstiderna. Hon har i denna väg ej stort annat att tillgå än hjulridt och någon gång under stränga vintrar skridskoåkning, då däremot våra vackra, länge kvarliggande snötäckten locka oss ut till kalkåkning och skidloppning.

Ilse Franke.

Konsten att servera och passa upp.

För Idun af A—m.

(Forts. o. slut.)

Är det fråga om en vanlig höflighetsvisit, mottager hon i så fall visitkortet på en liten bricka, som för detta ändamål alltid bör finnas till hands i tamburen. Vid dylika tillfällen bör tjänaren noga akta sig för att låta den besökande stanna utanför tamburdörren och själf sticka ut huvudet eller en arm genom dörröppningen för att afgifva sina svar eller mottaga visitkortet. Antingen herrskapet är hemma eller ej, bör den besökande alltid insläppas i tamburen, och först där underrättas man sig om afsikten med besöket.

Har man blifvit mottagen i en familj, skall tjänaren vara färdig, då den besökande aflägsnar sig, att hjälpa till med hvad som kan behövas, rock eller kappa, taga fram galoscher o. s. v.

I de familjer där tillgång ej finnes på mera än en jungfru, får i de flesta fall frun (eller herrn) själf taga emot besökande, så framtjänaren för tillfället är sysselsatt med annat; finnes åter barnjungfru, blir det hennes åliggande. Dock bör under hvilka förhållanden som helst en tjänare aldrig visa sig i deshabillé, utan får hon i så fall, om hon ej är klädd, så att hon kan visa sig, på ett eller annat sätt underrätta sin matmor om, då det ringer, hon ej kan gå ut och öppna.

Där flere tjänare finnas, blir det emellertid alltid kammarjungfruns uppgift att passa på ringningar m. m. och skall i öfrigt husmodern söka ordna härmed, så att icke, som det ibland händer, tjänare komma rusande från flere håll på en gång för att öppna.

Beträffande själfva serveringen och uppässningen måste härvid — liksom beträffande tjänarne själfva — en ytterlig renlighet och snygghet iakttagas. Själfva dukningen blir naturligtvis i vissa detaljer olika, beroende på hvars och ens vanor och smak, men äfven här finnas vissa gemensamma beröringspunkter, vissa bestämda regler, som nästan öfverallt kunna iakttagas.

I allt hvad som på ett bord framsättes bör råda en viss ordning och symmetri. Somliga tjänare sakna i den vägen fullkomligt hvad man kallar »öga» och visa i stället prof på en ovanlig förmåga att sätta allt snedt och vindt, antagligen därför att de ej i tid gjorts uppmärksamma härpå eller att ej deras öga blifvit vandt vid ordning. I allmänhet finnes alltid någon midtelpnydnad, en blomma, en skål, större bordsurtout eller dylikt, hvaromkring sedermera det öfriga bör grupperas, beroende på om man sitter rundt bordet eller — där familjen är fåtalig — vid ena ändan af detsamma, i hvilket senare fall dukning endast sker vid denna del af bordet, börande dock alltid den hvita duken helt betäcka bordet. Innan någon som helst prydnads- och servisartikel framsättes på bordet, måste den torkas eller dammas af, framför allt sådant som eljes har plats på buffeten och således mer än annat är utsatt för damm. För detta ändamål bör tjänaren alltid till sitt förfogande hafva en särskild serverings- eller dammhandduk — som ombytes 1 à 2 gånger i veckan —; intet glas, ingen tallrik, ingen knif, gaffel eller sked får framsättas eller läggas på bordet, förrän den är fullt ren och skinande, ty det finnes knappt något mera oaptitligt — då man sätter sig ner till ett dukadt bord — än att på en tallrik eller ett glas få se märken efter fingrar, s. k. »tummar». Tjänarne böra därför också alltid vänjas vid, att då något framsättes, som förut blifvit rengjort, ej taga i detsamma med blotta fingrarna, utan med serveringshandduken.

Innan man sätter sig till bords, skall allt hvad som för serveringen behöves vara framtaget ur buffeten eller glas- och porslinnskapet samt placeradt på den förra eller på särskilda serveringsbord, hvarvid å sådana platser där man kan behöfva sätta varma fat, en bricka eller serviett bör placeras, för att hindra buffetens eller bordets fördärfvande.

I hvarje hushåll, om än aldrig så litet, tillkommer det den tjänare, som har dukningen om hand, att underrätta familjens medlemmar när »bordet är serveradt», vare sig genom muntlig tillsägelse eller genom ringning på klocka eller gongong, och får detta ej ske förrän dels allt är fullkomligt färdigdukadt, lampa eller ljus vintertiden äro tända, och dels kokerskan gifvit

besked att maten är färdig till servering. Likaså bör det vara samma tjänares uppgift att tillse, det måltiderna serveras på härför bestämdt klockslag. Finnes ej särskild barnjungfru, skall äfven tillses att barnen blifva tvättade och snyggade, innan de få gå in till bordet.

Då själfva, måltiden börjats, kan tjänaren antingen stanna kvar vid serveringsbordet eller ock — hvilket i många fall är bättre — i serveringsrum eller kök afbida sin matmors ringning.

Att salt- och pepparkar, ättiksflaska, senapsburk m. m. tillhörande bordsurtouten, strösockerskål o. d. alltid skola vara i ordning, faller af sig själf och bör gå på tjänarens ansvar.

Ölbuteljer böra i allmänhet ej framsättas på matbordet, framför allt ej placeras en framför hvarje knvert; det påminner nämligen för mycket om världshus eller inackorderingsställe, utan bör tjänaren, då öl skall användas, i så fall gå omkring och servera det antingen ur butelj eller kanna.

Vid all servering böra den yttersta försiktighet och varsamhet iakttagas, så att intet af servisen slås sönder, ej heller något spillas ut på duk eller golf eller på dem, som sitta omkring bordet. Allt rusande, alla häftiga rörelser skola undvikas, och bör detta äfven i hvardagslag, noga inpräntas hos tjänaren, ty att genom en tjänares slarf och försumlighet få en bordduk, en rock eller klädning förstörd kan blifva en alltför dyrbar affär, utom det att det gör ett ytterst obehagligt intryck på såväl gäster som värdfolk och stör den sinnesstämning af glädje, som bör råda vid en måltid. Äfven i hvardagslag måste därför synnerlig uppmärksamhet ägnas häråt, och skola tjänarne vänjas vid att endast hafva öga på hvad de hafva för händer samt stadigt och säkert hålla i allting samt, där flere sitta tätt kring ett bord, noga passa ögonblicken, då hvar och en skall serveras. De böra därjämte instrueras att vid servering alltid gå i bestämd ordning, börjande med den förnämsta gästen (eller värdinnan) och sedan fortsättande i tur, och ej som på många ställen praktiserar flyga från den ena till den andra, allt efter hvars och ens olika rang eller ålder. Det är att för mycket belasta tjänarens minne, fördröjer serveringen och fordrar ytterst noggrann kännedom om rangordning, och kunna genom ett förbiseende härutinnan många obehagligheter uppstå.

Tjänarne skola ytterligare iakttaga att ej inlåta sig i samtal — framför allt icke då barn sitta med vid bordet — eller lyssna på hvad som säges, utan endast kort och höfligt svara, om de blifva tillfrågade.

Då ombyte af tallrikar skall ske, borttagas de begagnade och framsätts rena från vänstra sidan af hvarje person, liksom ock all servering sker från en persons vänstra sida, på det man må kunna medels högra handen bekvämare servera sig. På fat eller tallrikar som kringbäras få aldrig tjänarens fingrar synas — äfven om de äro aldrig så fina — utan skola faten hållas medels serveringshandduken, med ena handen i kanten och den andra platt under fatet. Att sätta flere olika saker såsom kött, potatis, sås, saladierer m. m. på en bricka och bjuda omkring denna anses mångenstädes ej vara fint och förbjuder sig ofta nog, då utrymmet hindrar att mellan två personer lyfta fram en stor bricka. Före serverandet af en kött rätt eller fiskrätt m. m. framsätts vid sidan af den person, som först skall serveras, såsskål, potatis, saladierer m. m., så framt ej detta af annan tjänare kringbjudes — och i så fall på en aflång, smal, bricka.

Tallrikar få ej från bordet borttagas, förrän alla slutat äta rätten i fråga — om ej på synnerligen stora och fina middagar, där det för serveringens underlättande kan bli nödvändigt att så snart en person åtit taga bort hans tallrik och utbyta den med en ren.

Där ej, såsom i hvardagslag ofta händer, servietterna ligga hoprullade i serviettringar, skola de stå eller ligga, brutna i olika fasoner, vid hvarje kuvert, med hårdt och mjukt bröd instuckat; eljes lägges brödet vid sidan af hvarje kuvert.

Då tallrikar borttagas från bordet, få ej flere än två i sänder tagas, och få de först vid serveringsbordet eller i serveringsrummet sättas på hvarandra. Att vid middagsbordet sätta flere tallrikar på hvarandra samt skrapa resterna från den ena till den andra är ytterst oaptitligt att se och leder ofta till att antingen en eller annan knif eller gaffel ramlar ner och förstör ens kläder, eller ock att en tallrik med stor skräll faller i golfvet.

Sen till, att *Idun* och *Iduns Modetidning* finnas hos alla edra bekanta!

Där ej värdinnan själf vid bordet serverar soppan, utan där den från serveringsbord eller direkt från köket serveras genom tjänarne, skall noga tillses, att vid serveringen intet spilles på kanterna eller att ej tallrikarne stjälpas, så att det rinner öfver kanterna. Önskar någon mera soppa, får ej mera än en tallrik i sender borttagas, enär förväxling med tallrikarne eljes kan äga rum och gästerna misstänka, att de få äta på en annans tallrik.

Innan dessert (efterrätt) serveras, skall alltid bordet afsopas med en liten bordborste med bricka, samt kvarliggande bröd, sässkålar, salader m. m. borttagas.

Omedelbart efter slutad måltid skola fönster eller ventiler i matsalen öppnas för att släppa ut matoset — och sker sedan afdukningen så fort och tyst som möjligt, där så behöfves äfven med barnjungfrus eller kokerskas tillhjälp, på det att matsalen må kunna öppnas igen, hvilket är nödvändigt, där den ligger midt i våningen.

Kaffe serveras i allmänhet genast efter slutad middag, antingen vid själfva bordet eller i salongen eller herrns rum, i hvilket senare fall det kringbjudes på bricka, så fram ej husmodern — hvilket är mycket bättre, fast dyrare — föredragger att på kaffekokare själf tillaga detsamma.

Beträffande en kokerska och hennes uppfostran, så bör äfven här största vikt läggas på hennes och kökets renlighet och snygghet; där kokerskan är ordentlig, där bör ett kök — äfven under själfva middagslagningen — kunna visas för hvem som helst, och bör det till och med vara hvarje matmors stolthet att just vid denna tid kunna visa det.

Diskning och torkning af såväl servis som silfver m. m. böra ske genast efter slutad måltid, likaså servisen återinsättas på sina platser, öfverblifven mat insättas i skafferi eller isskåp. Att midt på dagen komma ut i ett kök och där få se rester från föregående dags aftonmål eller från frukosten, borden fulla med odiskade kärll m. m. gör ett mycket obehagligt intryck och tyder ej på god ordning inom hemmet, utan snarare på slarfvig både matmor och kokerska.

Kokerskans klädsel bör liksom kammarjungfruns vara snygg och enkel; lämpligaste kostymen — då köksgöromålen pågå — är ett hvitt bluslif, en enkel kjol med stort hvitt förkläde samt vit (bagar-) mössa på hufvudet, hvilken senare är nödvändig, om kokerskan har stort burrikt hår, för att undvika få ett eller annat hårstrå inblandadt i maten; en hvit schallett knuten i nacken skyddar äfven härför. Att för en kokerska vara iklädd hvitt lif och stort hvitt förkläde är dessutom billigare än att gå i fina ylleklädningar eller kulörta lif, som genom sot, flott m. m. småningom förlora sin ursprungliga färg.

Att i afseende å händernas renlighet och vård den yttersta noggrannhet skall iakttagas är själfklart.

Mycket skulle visserligen ännu kunna sägas om såväl serverings- som uppsättningskonsten, men för denna gången hafva kanske redan Iduns spalter blifvit för mycket anlitade, men torde jag, då flere ärade insändarinnor yttrat sig, möjligen få tillfälle att återkomma till ämnet. Hvad här sagts gör nämligen icke anspråk på att vara, vare sig i sak uttömmande eller något absolut riktigt, men har jag endast velat påpeka en och annan onständighet, som enligt mitt förmenande bör vid våra tjänarinnors uppfostran mera beaktas, och som man äfven i de allra minsta och enklaste hem bör kunna taga ad notam.

Jag upprepar också ännu en gång, hvad jag redan i början af denna uppsats nämnt, att det vore synnerligen lyckligt för såväl oss husmödrar som icke minst för våra tjänare, om en liten enkel hjälpredda i serverings- och uppsättningskonsten utgäfvos, ur hvilken i synnerhet de senare kunde inhämta de allmännaste och enklaste grunderna härutinnan, en hjälpredda som dessutom skulle blifva ett föreningsband mellan samtliga husmödrar och bidra till åstadkommande af enhet i våra kammarjungfrus och kokerskas uppfostran i dem tillkommande göromål, och som betydligt skulle underlätta utfärdandet af våra tjänstebetyg.

Hundra kronor med några penndrag

kan nu enhvar måhända förtjäna, som före den 15 dennes insänder ett godt förslag med afseende på Iduns julnummer. Se den närmare redogörelsen i n:r 4!

Afnötta kanter.

Af Elin L.

»Lisa, du tror ju, att jag håller af dig?»
»Ja, jag inte bara tror, utan jag vet, att du är min allra bästa vän.»

»Nå, då tors jag fråga, utan att riskera, att du missförstår. Hur kommer det till, att alla människor hålla af dig — att man inte kan låta bli.»

»Men, Lilli! — — —

»Du skulle ju inte missförstå.»

»Nej, men inte» — — —

— — — »hålla väl alla af mig? Jo, det är just hvad alla gör, och jag har grubblat öfver orsaken. Därför — — — att ingen håller af mig.»

»Är jag ingen. Och för resten många andra.»

»Du är rar.»

»Är det svar, det.»

»Du är inte vackrare än jag.»

»Nej, visst inte, du är mycket, mycket — — —»

»Håll, förskona mig! Och inte är du rikare.»

»Nå, men inte vill du väl påstå, att folk mäter ut sin vänskap efter den måttstocken?»

»Och inte talangfullare.»

»O, nej. Tänk, hvad du spelar förtjusande — när du vill.»

»Ja, du får ursäktas, att jag inte kastar — — — ja, du vet.»

»Fy, Lilli!»

»Skäms gruffigt! Men nu till frågan igen: Hvarför — hvad är det, som tjusar alla?»

»Åh, ser du, jag är väl en sån där »nolla», som inte går i vägen för någon, och det tycker folk om.»

»Nolla — jo, jag tackar jag. En nolla, som tar högsta betyget i studentexamen. Nej, pass! Och minsann har du inte dina åsikter, som du inte slår af ens en tum på. — Men en sak, du. Tyckte du om mig med detsamma?»

»Nej, visst inte. Det minns jag så väl — det var hos Leeks. Jag tyckte, du var förtjusande vacker, men — — —»

»Jag förstår — »skön, men isande kall» eller hur det brukar stå i romanerna. Men jag tyckte om dig med detsamma.»

»Ja, ser du, man behöfver bli bekant med dig.»

»Det finns i alla fall något »därunder» således?»

»Mycket!!»

»Jaså! Hm! — — — Vet du, jag kommer ihåg en händelse från min gröna barn-dom. Jag hade fått den utomordentligt stora nåden att besöka min högförnåma mormor ute på Hökersta. Du vet, hur svag far varit, jag var som en vilde, flög ut och in. En dag kom jag inrusande i hennes sanctuarium, just som hon besåg sina juvelskatter. Det var nog inte meningen, men så fick jag stanna, häpen, förtjust, förtrolad. Hon hade härliga smycken.

När den gamla frun — vet du, jag tror nog, det fanns mera än förnämhet i henne — ja, när hon såg min förtjusning, frågade hon, om jag ville ha en. Jag blef andlös, trodde jag skulle få ett af smyckena och började granska, hvilket jag helst ville ha. Men hon drog ut en liten låda och tog därur en sten, oslipad, med matt glans — — — inte vacker alls — — — och sade:

»Här.»

Jag måtte ha sett särdeles komisk ut, ty mormor brast i skratt. Men så tystnade hon tvärt:

»Det är i alla fall en diamant — — —»

Från Iduns läsekrets.

Till Carl Snoilsky.

(Med anledning af hans öfversättning af F. Coppées skådespel »För Kronan».)

Haf tack för hvarje sång till Sveriges folk,
Du skald, som är dess bästa känslors tolk,
För att du kärleken till land och kung
Väckt upp och hänfört gammal liksom ung
Med dina fosterländska bilder svenska
Och med de lika sköna italienska.

Du gudagnistan icke fått till lån,
Nej, som en härlig gåfva ofvanfrån,
Och mästarehanden mejslat hvarje bild.
Din sångmö älskar solen varm och mild,
Men när du häfdens minnen vill besjunga,
Så kan du äfven låta åskor ljunga.

Och sista verket, som du nu oss gett,
Coppées »För kronan», elegant och lätt
På skönt och klassiskt versmått öfverförd,
En diktens skapelse af ädel börd,
Är värdigt skådespel för främsta scenen,
Där alltid väljas bör blott ädelstenen.

För den, som skänkt oss mången lycklig dag
Med sina dikter fulla af behag,
Hur hade jag ej velat tolka, ack,
Vår känsla varm; men blott ett enkelt tack
Kan skogens minsta fågel här framföra
Till näktergalen, som vi tjusta höra.

D.

I »kjolfrågan».

Man tyckes nu ha kommit till det resultat, att korta kjolar äro bäst och mest praktiska — och väl är det! Men vore det inte bäst att nu med detsamma ingå på frågan: höga eller låga klackar? Så länge våra kjolar äro långa, ha nog de låga breda klackarne hållit stånd, och det är väl ingen som ej inser deras fördelar. Men blifva kjolarne korta, växa nog klackarne på höjden, och det blir minsann ej bättre än de långa kjolarne.

Många kanske tycka att det kan vara tids nog tala om den saken, när modet står för dörren, men jag tycker det vara bättre att förekomma än förekommas. Man är visserligen ej nödgad att rätta sig efter de blifvande moderna, men som de flesta mer eller mindre dock äro slafvar under modet och i längden finna det gammalmodiga fult, skulle det vara bra att så godt först som sist slå fast det enda förnuftiga: »korta kjolar — låga klackar».

B—d.

Fröken Lundin har i senaste n:r af Idun bl. a. sagt, att våra damer icke kunna eller vilja visa sina skor och därför underlåta att hålla upp sina kjortlar. Detta torde nog vara för mycket sagt. I Stockholm kunna göras och göras mycket vackra skodon, hvilka man ej behöfver skämmas för att visa. Men det är ett ledsamt faktum, att damerna värdslösa sin gång och således sina ben och fötter. De förra äro krokiga hos $\frac{9}{10}$ af det täcka könets välklädda representanter, och de flesta damer gå inåt med fötterna. Benens krokighet torde i viss mån få tillskrifvas bristande omtanka för de unga då de äro i barnåldern; sedan följer en själf förstörelse genom användandet af höga klackar och af skor, hvilka ej äro gjorda efter högra och vänstra foten, utan lika för båda fötterna. Något tokigare torde knappast kunna tänkas än detta. Däraf följer att fötterna vanställas, att gången blir tvungen, att man går snedt på skorna m. m. Dyligt vill man ej visa.

I senare tid ha damerna börjat använda skodon med låga klackar, men därmed har den redan våldförda naturen icke kunnat återställas i normalt skick. Mätte den nu uppväxande generationen tidigt börja vårda sina fortkomstledamöter, så att ingen må behöfva frukta för att bära kjortlar, som sluta 10 centimeter från marken, och ej heller att, när så fordras vid dåligt väglag, uppbara! kjorteln — på bästa och vackraste sätt.

Nog sagt för dem som vilja förstå sitt eget bästa.

Till Isa.

För eder i nr 3 af Idun införda uppsats »Skilda världar» ber jag att härmed få framföra ett hjärtligt tack.

Det är så sant, att då människan har sinnet öppet för det sköna, rena och goda i lifvet och naturen, då hon däri ser symboler af någonting ännu högre, ser den gudomliga tanke som i dessa former framstår i materien, då försvinner hennes intresse för det lumpna, det småaktiga, och hon lever i tvänne världar, ej motsatta hvarandra, utan den ena ännu högre, ännu skönare än den andra. Lifvet blir för henne så rikt, så fullt, och dock fordras det, som Isa säger, så ringa yttre betingelser för en sådan rikedom. Den kommer inifrån och kastar ett rosenkim över allt som omger dess lyckliga ägare. En sådan människa samlar oförgätliga skatter i sin själs kamrar, och när hälst hon vill, målar hon i strålande färger på minnets duk och outtömlig är den källa hon öser ur, ty den upprinner i kärlekens och skönhetens eviga rike.

Ännu en gång: tack för den fint tänkta och vackert sagda uppsatsen. *Eva.*

Ur notisboken.

Kronprinsessan Victoria och — den heliga Brigitta. Från vår kronprinsessas vistelse i Rom berättar »Catholic Times»: Under sina besök i Rom har den svenska furstinnan förvärfvat rykte för sin stora välgörenhet, och det är med verklig kunglig gifmildhet som hon utöfvar sina barmhärtighetsverk. Bland de anstalter, som njuta godt därpå, böra nämnas den heliga Brigittas kyrka och det därmed förenade klostret. Den heliga Brigitta var svensk, och den skandinaviska kronprinsessan minnes detta med stolthet. Hennes gåfvor till kyrkan ha varit furstliga, så att hon har bidragit till att göra den heliga Brigittas tempel till en af de vackraste småkyrkor i Rom. Likaledes visar hon det därmed förenade klostret, som hyser polska ordenssystrar, sin synnerliga bevägenhet.

Aftiden konstnärinna. Från Düsseldorf ingår underrättelse, att svenska djurmålarinnan änkefriherrinnan *Amelie von Schaeferin*, född *Chrysanther*, efter mångårigt lidande därstädes affidit i en ålder af 76 år. Friherrinnan var Schererin var född 1819 och ingick 1836 äktenskap med löjtnanten frih. Adam Otto von S., hvilken afled 1866. Hon hade studerat i Paris, München och Düsseldorf, å hvilken sistnämnda ort hon länge var bosatt. Alstren af den flitiga artistens aktningvärda konst — mest landskapsmotiv med boskap — voro på sin tid eftersökta både i Tyskland och Skandinavien. Personligen var hon högt skattad på grund af sin älskvärdhet och allvaret i hennes sträfvanden.

I ungdomens vår har åter en ljus, hopfull lefnadsbana brutits, då den 19-åriga fröken *Ellen Karolina Pettersson*, dotter till revisorn i poststyrelsen v. häradshövding Otto Pettersson och hans maka, född Kylander, för några dagar sedan afled i hufvudstaden. Ett djupt vemod hvilat kring denna dödsbädd. Den unga flickan, som ägde en mer än vanlig begåfning och en energi, som af ingenting ville låta sig hindra, hade ägnat sig åt studier. Hon var elev vid Vallinska skolan, och nästa år skulle hon ha blifvit färdig att genomgå maturitetsexamen. Hon motsåg denna avslutning med det gladaste hopp. Och så var hennes fasta beslut att sedermera ägna sig åt medicinska studier. Det torde nog hända att hennes arbete varit för intensivt, hvarför den fysiska motståndskraften svek, när sjukdomen oförmodadt bröt in öfver henne. Den sjuka fördes då till en enskild läkarklinik här i staden. En operation företogs, och hon kände sig till en början bättre, men krafterna voro borta, och den mycket plågsamma värken i hufvudet inställde sig ånyo. Under ett af anfallen förlorade hon medvetandet, och det återkom ej mer. Under detta tillstånd ansågs en ny operation nödvändig för att därigenom möjligen rädda lifvet. All mänsklig konst kom dock här till korta mot allhärjaren.

Bland de många kransarne märktes en från Vallinska skolan och en från Normalskolan, som den nu till en annan värld gångna förut tillhört.

Fröken Kristine Dahls föredrag å Venskapsakademien förliden fredag om »En rationel kvinnodräkt» var i allt väsentligt en upp-

repning af hennes i fjol gjorda framställning och ett förevisande af de från denna tid kända modellerna, hvilka vi då ägnade ett fullständigt omnämnande. Vi kunna nu alltså inskränka oss till att hänvisa till Idun nr 13 för 1896. Fröken Dahl anträder, enligt hvad till oss meddelats, i dessa dagar en föreläsningrundresa genom en del af våra större landsortsstäder.

För kvinnliga apotekare. Med anledning af vår uppsats om fröken Märtha Leth i Iduns senaste nummer, skrifer till oss en ärad insändare, själf apotekare:

Normen för inträde på apoteksbanan var, innan studentexamen blef bestämd, uppflyttningsbetyg till 6:te öfre klassen, och således ej 5:te klassens kunskapsmätt, som i eder uppsats genom något förbiseende uppgafs. Tiden för en farmaceuts tjänstgöring från och med han tagit farmacie studiosiexamen t. o. m. han vinner inträde vid farmaceutiska institutet i och för studiers befrivande till apotekareexamen är minst 2 år, hvaraf 1 som laborant. Tiden innan man blir apotekare ökas härigenom till 7 år. Farm. stud. ex. äger rum 3 ggr pr år. Inträde vid institutet blott *hvertannat*; hvertannat års studiosi få således gå 3 år, innan de vinna inträde vid institutet, och få apotekareexamen först efter att hafva varit inne på banan i 8 år.

Samfundet Ateneum i Stockholm kallar sig en nybildad förening, som har till ändamål att genom anordnande af föredrag i vetenskapliga, konstnärliga och litterära ämnen höja allmänhetens intresse för viktigare frågor inom dessa områden. Detta mål vill samfundet söka ernå därigenom, att författarne i de olika ämnen sätts i tillfälle att genom muntliga föredrag träda i en mera direkt förbindelse med allmänheten, än hvad som genom det skrifna ordet i allmänhet är möjligt.

För att sätta föreläsaren i tillfälle att gifva sitt auditorium en liflig bild af de föremål eller den situation, som skall beskrivas, användes i stor utsträckning det för detta ändamål yppersta åskådningsmaterialet skioptikonbild, samt äfven, där så lämpar sig, utställningar af verkliga föremål eller konstverk. De naturvetenskapliga föredragen illustreras, där så erfordras, af experiment och afse i allmänhet att lämna populära framställningar.

Angående tider och lokal för föredragens hållande, entrébiljetter m. m. hänvisas till annonsen i dagens nummer.

Under liflig tillslutning afhölls den första föreläsningen i måndags afton af professor O. Montelius och hade till ämne »Några bilder från Tunis».

En svensk skräddare dotter »drottning». I svensk-lutherska Gustaf Adolfs-kyrkan i New York firades i början af förra månaden bröllop mellan öfverste John Fletcher Hobbs, »konung» öfver Illikaöarna, tillhörande Nya Hebriderna, och vår landsmanninna fröken *Ellen Collin*. Den 36-åriga brudgummen bär titeln öfverste, emedan han varit adjutant åt en guvernör i South Carolina, och till konung öfver Illikaöarna valdes han 1890, efter det han där lidit skeppsbrott och lyckats i ett krig göra infödingarne en viktig tjänst.

Molly Bawns författarinna död. Fru Hungerford författarinna till Molly Bawn, Phyllis, Lilian och en hel rad andra romaner, hvilka från engelskan öfversatts äfven till vårt språk och här funnit en talrik läsekrets, har i dagarne aflidit i sitt hem i Irland. Hon hade just slutat sin sista roman, Chloes ankomst, då hon insjuknade i tyfus och dog. Då synnerligen vår dampublik lifligt intresserat sig för den bortgångnas författarskap, torde Idun närmare återkomma.

Teater och musik.

Södra teatern har återupptagit det kända färgrika utstyrelstycket »Fru Hin» med fru *Emma Berg* i titelrollen. Denna har förut utförts af fru Anna Lundberg och fröken Lindzén; att den senaste representanten för den sagofyllda underjorden i kvinnligt demonisk tjuskraft ingalunda står sina företrädarinnor efter, därför borga hennes charmanta och bepröfvade konstårsegenskaper. Goda hus och lifligt bifall ha ock kommit repriserna till del.

Filharmoniska sällskapet gaf i tisdags sin andra abonnementskonsert för säsongen i Musika-

liska akademien. Programmet var ett veritabelt plockprogram med idel gamla saker, flertalet visserligen goda; men nog borde sällskapet kunna bestå sig en enda nyhet. Tre svenska, två norska och en dansk tonsättare voro representerade på programmet. Till inledningsnummer borde dock hafva kunnat väljas någon mera representativ instrumentalkomposition än Rubensons festmarsch från 1878. Svedboms »I rosengården» höres alltid gärna, särskildt då hr *Lundqvist* som nu föredrager svennens vackra sång. Denna, som nu bisserades, och Södermans välkända ballad »Tannhäuser», äfven den förträffligt tolkad af hr *Lundqvist*, blefvo aftonens glansnummer. Svendsens poetiska orkesterlegend »Zorahayda» har förut utförts bättre. Griegs »Foran Sydens kloster» är likaledes välbekant från flere föregående konserter. Slutnumret å programmet utgjordes af P. Heises »Efteraarstormene» för solröster, kör och orkester. Som solister uppträdde, utom hr *Lundqvist*, fru Brag samt en musikalskarinna och två musiklärare. Hr Hedenblad anförde. Publiken var talrik och applåderade flere nummer lifligt.

Det som »kommer» och det som »går».

Skiss för Idun af *Elisabeth B—m.*

(Slut fr. föreg. nummer.)

När lektor Dahl en afton inträdde i major Sewerins våning, underrättades han, att systemen var ensam hemma samt att hon låg på soffan i sitt rum, plågad af hufvudvärk. Man uppmanade honom dock att dröja, ty majorskan hade yttrat, att hon önskade tala vid honom.

Det hade blott varit ett infall af lektorn att besöka sina anhöriga, då han gick förbi deras dörr, och nu skulle han bli kvarhållen längre än han tänkt! Han gjorde en åtbörd af otålighet, men gick ändå in i salongen för att tillfredsställa sin systers önskan och sin egen nyfikenhet. Han behöfde dock ej vänta länge, ty om en stund kom patienten. Hon hälsade lifligt som vanligt, men sjönk därefter ned i en af de bekväma stolarna och besvarade med matt röst hans frågor.

Men hastigt försvann hennes lidande utseende, och hon betraktade brodern med skålmaktig blick.

»Och du har ingenting hört,» sade hon.

»Hört — hvad då?» frågade lektorn i stället för att svara.

»Jo, angående Anton.»

Lektor Dahl nekade. Han hade först nu hemkommit från sin resa och visste intet af hvad som händt där i staden under de dagar han var borta.

Hans syster gjorde en åtbörd full af värdighet. »Du vet således ej, att det är hos öfverstelöjtnant Sewerin du nu befinner dig!»

Detta var glada, fast ej alldeles oväntade nyheter, och lektorn tog ifrigt del i dem. Han talade varmt om svågerns förtjänster, men så afbröt han sig plötsligt. Var nu migränen där igen!

Öfverstelöjtnantskan skakade nekande på hufvudet. »Nej, men utnämningen hade gifvit henne så mycket att tänka på; hela natten hade hon varit vaken — hon ensam, Anton hade nog sofvit han!»

Det lyste till i broderns ögon, ty oaktadt sitt allvarliga väsen var han dock tillräckligt spjufver för att inse det komiska i saken.

Men systemen hade sett hans blick, och hon beslöt att straffa:

»Jag har tänkt på dig också,» sade hon, »på dig och barnen.»

Einar Dahls ansikte växlade uttryck, det slog honom som något nytt, att hon skulle lämna dem, fast hon nyss talat om sin resa. Han kände sig i en hast helt hjälplös. Men så fattade han tröst: »Maria hade tänkt på dem!»

Aldrig hade hans tillit till systemen tagit sig tydligare uttryck än genom den spänning, med hvilken han betraktade henne. Under tiden lutade denna tyst och med tankfull min sitt hufvud i handen; hon förstod broderns ångest, och att hon ej lugnade honom, var det straff hon tillämnat. Dessutom voro dylika ögonblick hennes triumfer, och hon brukade ej förkorta dem. Att se sig själf som den ledande var för henne en njutning, stor nog att uppväga det besvär den kostat.

Slutligen bad hon brodern återtaga sin plats; hon vore nu som alltid beredd att hjälpa.

Saken var den, att hon fattat det beslutet, att

Tandläkare dir Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur
 nya präparat för tandernas vård.

han skulle gifta sig; hon tyckte ej om att han sörjde längre, detta motarbetade hans framgångar och dessutom hade ju den kvinna, han ägnade sin sorg, varit *hemme* allt annat än dyrbar.

Men denna gång ville hon välja hans nustru! Sällskapslifvet vore dock intet att bygga på; mera på vägen måste hon föra saken, innan hon själf reste. Valet var också redan gjort! Denna natt, då hennes rastlösa tankar sysslade såväl med det obekanta fältet för hennes nya verksamhet som med det hon måst lämna, hade hon erinrat sig en ung flicka med just de egenskaper hon önskade finna hos sin svägerska. Hon hade visserligen föga sett den unga flickan, men hennes personlighet framstod tydligt genom den kontrast, hon bildade mot sin egen familj: fast hon var den yngsta af systrarna, var hon dock den första af dem att önska sig själfständig verksamhet. Fru Sewerin påminde sig äfven, hur hon förvånats att i detta tama hemlif finna en medlem med så utpräglad ärelystnad.

Att hon var intelligent var utom allt tvifvel, likaså att hon dragit största möjliga fördel af den uppfostran hon fått.

Vacker var hon dessutom; så vacker till och med, att Einar Dahl måste se det. Ja, en sådan hustru skulle sporra hans äregrighet och hindra honom från att sjunka tillbaka i sig själf!

Och barnen? Deras ungdom och deras framtid, Rossis ömma hjärta samt fadrens och barnens inbördes förhållande?

Det var så: då fru Sewerin spelade försyn, glömde hon ofta det viktigare för att tillfredsställa sin fåfänga.

Det första fru Sewerin gjort denna morgon var att taga fram och granska fotografien af en ung flicka. Det var samma bild hennes minne framkallat under den gångna natten, samma regelbundna drag, samma krusiga hår och fasta mun och ögonen, — för första gången greps fru Sewerin af en tyngande känsla af ansvar, — deras uttryck var kallt.

Som en kontrast mot detta ansikte visade sig plötsligt för hennes inre syn ett annat med mild, öppen blick, men planen var nu så fastställd, att hon ej ansåg sig böra rubba den för samve-

tets språk. Hon visste tysta det! Det var ju en bildad kvinna hon utsett till sin svägerska: — en sådan vet alltid sin plikt, och någon vanvård kunde ju ej komma i fråga.

Lektorn lyssnade till sin systers framställning utan att ana det något låg bakom. »Han behöfde ett fruntimmer i sitt hus nu, då hon reste bort, och barnen behöfde en uppfostrarinna.»

Detta var hvad hvarje klok människa skulle sagt honom, och han sade ej något däremot. Han blott stirrade bekymrad ned på mattan. När systemen vidare sade honom, att hon tänkt och tänkt, till dess hon slutligen funnit en person som skulle passa härtill, lyfte han ögonen samt tackade henne med en nickning. Hon lade framför honom fotografien. Den var ej så vacker, at den skrämde honom eller väckte någon misstanke på den egentliga afsikten. Han skärskådade den lugnt, knappt medveten om, att detta ansikte var honom behagligt att se på; han jämförde det dock ej med ett annat, helt enkelt emedan han ej väntade att hos någon annan kvinna återse det uttryck af älsklighet, som hans hustru ägt.

Systemens utsago fick gälla mer än det omdöme, han kunde bilda sig efter porträttet; hans förtroende till henne var fortfarande orubbadt, men han gjorde likväl frågor, ty han ansåg sig böra gå till grunden med denna viktiga sak. Största besväret gjorde han sig dock med att åt den unga damen utmäta minsta möjliga plats i sitt dagliga lif. Han hade ju lefvat i den föreställningen, att allt skulle få fortgå som dittills, och nu ville han värja sig mot det främmande element, som skulle intränga i det hem, som ännu var genomfåttadt af den älskades ande.

Fru Sewerin drog en suck af lättnad, brodern reste sig för att gå, sedan han gifvit henne fullmakt att sätta saken i gång; hon hade nämligen hela tiden hållits i en tröttsam farhåga för motstånd, ty hon visste, att mot ett sådant vore all övertalningsförmåga fruktlös. Största hindret var nu undanröjdt; detta kom henne att känna sig mer än någonsin belåten med sin förmåga.

Lektor Dahl skyndade upp för trappan till sitt eget hem, men denna gång öppnade han dörren, utan att först ringa, ty det var längesedan bar-

nens softid. I tamburen hängde hans resrock, som han skickat hem med stadsbudet, bordet stod dukadt, brasa och lampor brunno. Det var så ljusst och allt sig så likt, att han drog en suck af lättnad öfver att ännu vara ensam med det gamla, det nya hade ej ännu kommit.

Det var gamla Lena, som tog emot honom. Allt stod väl till, barnen hade varit friska, nu sofvo de.

Lektorn begaf sig först in i sitt rum för att ögna igenom den angelägnaste delen af posten, sedan gick han öfver salen in till barnen.

Närmast dörren stod gossens säng, och i den låg han, knubbig och varm; den ena handen var knuten, med den andra fasthöll han sitt ulliga får, för närvarande den bästa leksaken.

Fadren betraktade honom leende, därefter gick han till den säng, där Rossi låg.

De vackra lockarna voro spridda på kudden, och händerna voro runda och hade frisk färg, men fadren såg genast att ögonhåren voro våta som af tårar. Han kunde ej motstå fröstelsen, han gjorde en rörelse, som kom den lilla att slå upp ögonen med ett yrskat uttryck, till dess blicken strålade upp och hon med ett utrop af glädje slog sina armar om fadren i ett fast, långt tag, som om hon befarade, att han åter skulle lämna henne, som om hon anat, att de skulle skiljas på ett långt smärtsammare sätt än det som varit, som om hon vetat, att hon skulle komma att känna sig ensam och till öfverlopps, när hon inom kort blef räknad till det förfutna — och det nya kom.

Innehållsförteckning.

Frida Segerdahl-Nordström; den första skridskogångerskan i Stockholm. Af *Hugo Sanzelius*. — För kvinnan! Poem af *Daniel Fallström*. — Moderns plikter mot sina döttrar beträffande giftermåls ingående. Andra täffingsartikeln. — Vid kaffet; amatörfotografier af *Hugo Falk*: »Hvad skola vi äta?» — En flickskolas femtioårsjubileum. — Damer på skidor; af *Ise Franke*. — Konsten att servera och passa upp; för Idun af *A.-m.* (Forts. o. slut). — Af nöta kanter; af *Elin L.* — Från Iduns läsekreter: Till Carl Snolksky; af *D. I.* »Kjollfrågan». Till Isa. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Det som »kommer» och det som »går». Skiss för Idun af *Elisabeth B.-m.* (Forts. o. slut). — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Bref till hemmet med 32 inkapslade geografiska namn.

Min kära tös!

Har zinobern på din palett tagit slut, eftersom du målar allting i svart? Du har ju Etel hemma, som med sitt soliga lynne bör passa utmärkt till kamrat. Knapra godt på de kanderade mandlarna, som jag förvarar att fägna dig med i ensamheten, men akta den karrierade tanden. Din kusin Aina har lemnat skolan för att taga privatlektioner i kemi och sång. Hon sjunger sina visor rent och vackert.

En dag trakterades vi med karp. Pater naturligtvis förtjust. Jag såg Aron nere på promenaden; han klagade öfver onaturlig törst och var ganska mager och blek. Ingen matlust. Han borde dock trivas i en så fin landsortsstad som denna.

Bjud Lilian till er; naturligtvis äfven din andra väninna Amanda. Alla kusinerna hälsa dig genom din *Mamma*.

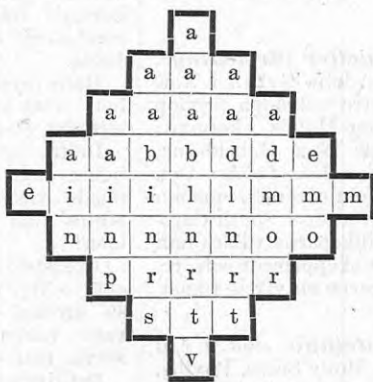
Geografisk förvandlingsgata.

- 1) Stures nöd = stad i Sverige.
- 2) Ån höstnat = berg i Norge.
- 3) Pris loti = land i Afrika.
- 4) Lisa skut en = stad i Sverige.
- 5) Erg ben grus = stad i Tyskland.
- 6) Ek sol rid = stad i Danmark.
- 7) Lotta gnids = stad i Tyskland.

- 8) Tor i ekan = land i Europa.
- 9) Tell ed dans = land i Amerika.

Begynnelsebokstäfverna bilda namnet på ett land i Europa. *Krusifräs.*

Diamantgata.

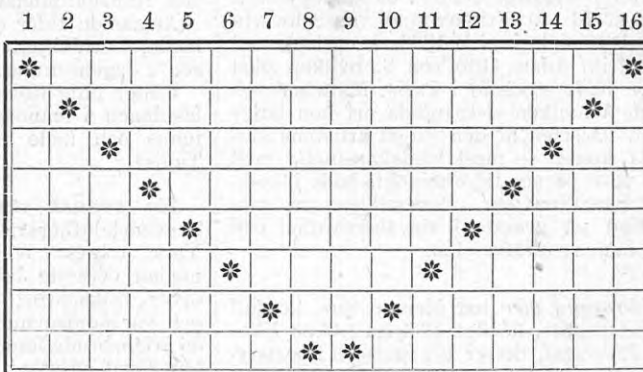
Bokstäfverna omflyttas så, att den lodräta mittelraden bildar samma ord som den vågräta mittelraden. Den första vågräta raden bildar namnet på ett träd, den andra ett mansnamn, den tredje namnet på en af olympens gudinnor, den fjärde namnet på en stjärna, den femte en rotfrukt, den sjätte ett fruntimmersnamn och den sjunde ett namn ur nordiska mytologien. *Dodo*.

Dubbel-palindrom.

Ifrån en *mitt första* (bakfram) Uti Småland Pelle var. Ingen vill det nu *mitt första* (rättfram)

Ty han är så fin och rar. Nu affärsman stor han är, Sig *mitt andra* (rättfram) ofta slår, Blott det ej åt skogen bär Och namn af *mitt andra* (bakfram) får. *Moster Lisa*.

Ordspråksgata.

af, band, bar, barr, bok, born, by, dag, der, dom, en, er, gen, herre, holm, hund, hög, i, Korea, lag, lef, m, mer, n, ner, ny, näs, puls, ring, rop, rum, s, sans, skog, sjön, strid, te, trä, val, ve, ve, vi, å, år.

Öfvanstående bokstäfver bilda 16 ord: 1) fågel, 2) hyllningsgård, 3) väktare, 4) helsosam plats, 5) lifsfunktionär, 6) en som går i tåten, 7) ö i Östersjön, 8) stad i Sverige, 9) opinionskäbbel, 10) folkslag, 11) finns vid större affärer, 12) bostad, 13) adjektiv, 14) trädslag, 15) sjö i Sverige, 16) stad i Afrika.

De punkterade rutorna bilda ett ordspråk.

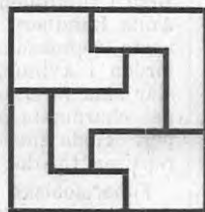
Vanja.

Lösningar.

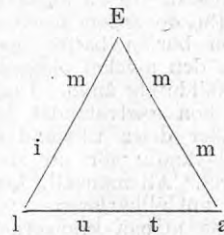
Logografen: Stålpenna; tal, pest, plåt, spel, ål, lans, spä, last, lån, salt, al, Lea, Aten, lat, stel, palt, le, spann, slå, låt, snål, pels, en, nål, så, stå, ta', sta'n, te, lås, sten, pant, spån, spe, sal, tenn.

Fyrkantgatan: 1) Rita, 2) igel, 3) Tell, 4) alla.

Mosaikkuppgiften:

Gåtan: Elfrida. *Triangelgatan*:

Amfåkoppen: Skärpa: skärp, skär, är, kär.

